

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец декември 2021 г.**

Общият брой нотификации за месец декември 2021 г. е 493. Сигналите в категория храни са най-много – 438, за фуражите – 22, а за материалите в контакт с храни – 33 (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи: храни, фуражи и материали в контакт с храни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – 145 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Зърнени и тестени изделия – 15 нотификации: афлатоксини в кускус от Сенегал (2) и в ориз басмати от Пакистан; тетраметрин в брашно от елда от Италия и в ориз също от Италия; наличие на чужди тела (парчета метал) в бисквити от Холандия; първични ароматни въглеводороди в зелена пшеница от Турция; чуждо тяло (парче метал) в царевична слама от

Франция; **недекларирани алергени (кашу и орехи)** в ястие от Холандия; **наличие на мляко** в царевични крекери от Италия; **фумонизини** в царевично брашно от Португалия; **наличив на соя** в кроасан от Белгия; **пестицидни остатъци** в ориз басмати от Индия; **наличие на чужди тела (частици от стъкло)** и **необичайна миризма** на овесена напитка от Франция и **шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в готово тесто за бисквити от Германия.

Плодове и зеленчуци – 15 нотификации: **афлатоксини** в сушени смокини от Турция (2); **наличие на неразрешената субстанция матрин** в грозде от Бразилия (2); **оксамил** в киви от Гърция; **бупрофезин и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в грейпфрути от Турция и **наличие на хлорпирифос-метил** в грейпфрути също от Турция; **наличие на плодове от черно куче грозде (*Solanum nigrum*)** в замразен грах от Белгия; **недекларирани серен диоксид** в партида зелени маслини от Гърция; **хлорпирифос и фипронил** в гъби от Виетнам; **високи нива на различни препарати за растителна защита** в лозови листа от Египет; **високи нива на имазаил и пропиконазол** в лимони от Аржентина; **охратоксин А** в сушени смокини от Гърция; **наличие на чужди тела (парчета метал)** в кисело зеле от Франция и **чужди тела (парчета пластмаса)** в малини от Полша.

Билки и подправки – 14 нотификации: **етиленов оксид** в подправки от Ливан (3), **кимион** от Холандия и в смлян кимион от Виетнам, в билкова смес от Холандия, в ечемичена трева на прах от Китай, в люти чушки от Индия; **охратоксин А** в женско биле на прах от Италия; **пирилизидинови алкалоиди** в орегано от Турция; **бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди** в червен пипер от Испания; **линурон** в сушени връхчета от копър от Германия и **наличие на хлорпирифос** във връхчета от копър от Полша.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 14 нотификации: ***Salmonella enterica ser. Enteritidis*** в охладено пилешко месо от Полша (2) и в замразени пилешки дробчета също от Полша; ***Salmonella enterica ser. Typhimurium*** в пуешки бутчета и крака от Франция, в замразени патешки крака от Полша и в охладено и замразено пилешко месо също от Полша; ***Salmonella enterica ser. Derby*** и ***Salmonella enterica ser. Newport*** в охладено

пилешко месо от Полша; *Listeria monocytogenes* в замразено патешко месо от Чехия; *Salmonella enterica ser. Infantis* в замразени кубчета от пилешко месо с подправки от Полша; **наличие на диоксини и диоксиноподобни полихлорбифенили** в гъши филета от гърди и бутчета от Унгария; **хранителен взрив на човешка салмонелоза в резултат на консумацията на бургери с пилешко месо** от Испания; *Salmonella enterica ser. Enteritidis* и *Salmonella enterica ser. Infantis* в пилешко месо от Полша; *Salmonella* в замразена пилешка месна заготовка от Франция и **неадекватна термична обработка** на замразено пържено пиле също от Франция.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 12 нотификации: 2-хлоретанол в калциев карбонат за хранителни добавки от Австрия, в хранителни добавки от Швейцария, в хранителна добавка от Германия и в екстракт от растението *Coleus forskohlii* от Индия; **етиленов оксид** в хранителна добавка от Испания, в различни хранителни добавки от Обединеното кралство, в калциев карбонат за хранителни добавки от Италия и в екстракт от листа на сена от Франция; **високи нива на алуминий** в хранителна добавка от Германия; **недеклариран алерген (соя)** в хранителна добавка от Франция; **наличие на новата храна корейски женшен и високи нива на цинк** в хранителна добавка от Холандия и **наличие на неразрешената нова хранителна съставка *Gymnema sylvestre*** в хранителна добавка от САЩ.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 11 нотификации: *Listeria monocytogenes* в сушени колбаси от Франция (2), в охладена супа топчета от Белгия и продукти от свинско месо от Румъния; **бензо(а)пирен и полициклични ароматни въглеводороди** в колбаси от Полша (2); **недеклариран алерген (лешници)** в охладен пастет с червени боровинки от Белгия; **хранителен взрив, по подозрение, че е предизвикан от *Salmonella enterica ser. Typhimurium*** в сушени колбаси от Франция; **неразрешен търговски оператор** за охладена кайма от Ирландия; *Salmonella spp.* в замразен кебап от Полша и **наличие на шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в охладено обезкостено говеждо месо от Бразилия.

Други хранителни продукти/смесени – 11 нотификации: 2-хлоретанол в емулгиращ агент от Турция и в НРМС капсули (капсули с

растителен произход, подходящи за въвеждането на пробиотици, растителни екстракти и витамини) от Китай; **етиленов оксид** в готова пикантна юфка от Филипините и в растителен екстракт от *Cassia Fistula* L. от Франция; **следи от соя** в кротони за салата цезар от Швеция; **наличие на 2-хлоретанол и етиленов оксид** в кокосово мляко на прах от Виетнам; **недеклариран алерген (яйца)** в спаначен крем от Холандия; **недекларирани алергени (горчица и целина)** в паста с неизвестен произход; **недеклариран алерген (целина)** в замразен сандвич от Франция; **наличие на чужди тела (пластмасови фрагменти)** в пилешки хапки от Швеция и **присъствие на целина** в стерилизирани зеленчуци от България.

Готови ястия и закуски – 7 нотификации: *Listeria monocytogenes* в паста от Германия и в замразено свинско месо от Дания; **2-хлоретанол** в готова юфка с вкус на пиле от Индонезия; **недеклариран алерген (сусам)** в брецели с вкус на пица от Холандия; **етиленов оксид** в сушени зеленчуци за готова юфка от Южна Корея; **недекларирани алергени (риба и яйца)** в обвивка за суши от Холандия и **наличие на чужди тела (пластмасови фрагменти)** в шпецле (вид паста) от Германия.

Фуражни суровини – 6 нотификации: **чужди тела** в адвент календар за кучета от Китай (2); **голямо количество семена от амброзия (*Ambrosia spp.*)** в сорго от Франция (2) и в соеви зърна от Хърватия и **квинолизидинови алкалоиди** в лупина от Полша.

Хранителни добавки и ароматизанти – 6 нотификации: **етиленов оксид** в калциев карбонат от Франция и в агар агар също от Франция, в смола от рожков за смеси от подправки от Германия и в магнезиев оксид от Индия; **2-хлоретанол** в печени фъстъци от Холандия и в гума гуар от Индия.

Мляко и млечни продукти – 5 нотификации: *Listeria monocytogenes* в сирене от пастеризирано козе мляко от Холандия, в сирене горгонзола от Италия и в сирене от Франция; **шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в сирене от сурово мляко от Франция и **наличие на етиленов оксид** в плодова заготовка за десертно кисело мляко също от Франция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 4 нотификации: **афлатоксини** в шамфъстък от Турция и във фъстъци от Аржентина; **шамфъстък неправилно етикетиран като нуга с ядки** от Холандия и **недекларирани бадеми** в пюре от кашу с неизвестен произход.

Супи, сосове и подправки – 4 нотификации: въгледороди от минерално масло в телешки бульон от Испания, в кубчета бульон с билки и зехтин от Португалия и в зеленчуков бульон от Германия и **недекларирани алергени** в различни сосове от САЩ.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: **Diarrhoeic Shellfish Poisoning (DSP) токсини** в живи миди от Италия; **норовирус** в миди от Франция и **високи нива на *Escherichia coli*** в миди от Италия.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: **следи от мляко** в шоколади от Полша; **недекларирани алергени (ядки и лактоза)** в шоколади от Холандия и **недеклариран алерген (лешници)** в малинови очи (бисквити) от Австрия.

Мазнини и масла – 3 нотификации: **3-монохлор-1,2-пропандиол (3-MCPD)** в рафинирано палмово масло от Холандия; **въгледороди от минерално масло** в зехтин от Испания и **високи нива на тетрахидроканабидиол (THC)** в конопено масло от Хърватия.

Алкохолни напитки – 2 нотификации: **N-нитрозодиметиламин** в бира от Германия и **делта-9-тетрахидроканабидиол** във вино от Испания.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: **чужди тела (малки камъчета)** в шоколад с лешници от Испания и **пирилизидинови алкалоиди** в чай от лайка от Узбекистан.

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: **живак** в замразени стекове от риба меч от Испания и ***Listeria monocytogenes*** в пушени и осолени филета от херинга от Полша.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: **миграция на първични ароматни амини** от найлонов кухненски прибор от Испания и **миграция на меламина** от пластмасови чинии от Тайван.

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация: **кадмий** в октопод от Виетнам.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: **патулин** в ябълков сок от Дания.

През месец декември 2021 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираната страна е Франция с 21 нотификации, следвана от Полша с 16 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС - 168 нотификации,

които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 47 нотификации: афлатоксини в сушени смокини от Турция (7), в сушени люти чушки от Китай, в шамфъстък от Иран, в лешници от Азербайджан, във фъстъци от Египет; **прохлораз** в мандарини от Турция (3); **ацетамиприд** в чушки от Турция (3); **хлорпирифос-метил** в чушки от Турция (2), в мандарини от Турция (2) и в лимони от Турция; **хлорпирифос** в замразени кайсии от Египет, в лимони от Турция, в стафиди от Иран, в боб от Доминиканската република, в ябълки от Република Северна Македония и в мандарини от Турция; **високи нива на радиоактивност** в замразени гъби от Украйна; **форметанат** в чушки от Турция; **неразрешено наличие на серен диоксид** в плодова заготовка от Филипините; **прохлораз, есфенвалерат и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос** в портокали от Турция; *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в охладени листа от растението (*Talinum triangulare*) и *Salmonella enterica ser. Redlands* в охладен див спанак (*Gnetum africanum*) от Камерун; **хлорпирифос-метил и фенвалерат** в портокали от Турция; **ацетамиприд и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос-метил** в чушки от Турция; **наличие на неразрешени нови хранителни продукти с растителен произход** (*Phyllanthus emblica*, *Cyamopsis tetragonolobus*, *Praecitrullus fistulosus*, *Coccinia grandis*, *Trigonella foenum-graecum*) от Индия; **пропиконазол** в сушени портокали от Иран; **пропиконазол и наличие на неразрешената субстанция хлорпирифос** в сушени червени портокали от Иран; **етион** в сушени мандарини от Иран; **пропаргит** в сушени ябълки също от Иран; **фостиазат** в чушки от Турция; **наличие на неразрешените субстанции прохлораз и хлорпирифос** в мандарини от Турция; **прохлораз и хлорпирифос-метил** в лимони от Турция; **охратоксин А** в сушени смокини от Турция; **ипродион** в сини сливи от Чили и **лямбда-цихалотрин** в чили от Уганда.

Билки и подправки – 41 нотификации: *Salmonella* в черен пипер от Бразилия (7); *Salmonella enterica ser. Saintpaul* в черен пипер от Бразилия (2); **афлатоксини** в смяяно чили от Индия и в индийско орехче от Индонезия; *Salmonella enterica ser. Minnesota* и *Salmonella enterica ser. Saphra* в черен

пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Oranienburg* в черен пипер от Бразилия; хлорпирифос и изопрокарб в сечуански пипер на зърна от Китай; *Salmonella enterica ser. Matadi*, *Salmonella enterica ser. Morehead* и *Salmonella enterica ser. Saintpaul* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Oranienburg* и *Salmonella enterica ser. Javiana* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Javiana* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Newport* и *Salmonella enterica ser. Saintpaul* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Rubislaw* и *Salmonella enterica ser. Saintpaul* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Glostrub* и *Salmonella enterica ser. Agona* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Glostrub* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Matadi*, *Salmonella enterica ser. Minnesota*, *Salmonella enterica ser. Oranienburg*, *Salmonella enterica ser. Rubislaw* и *Salmonella enterica ser. Saphra* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Poona*, *Salmonella enterica ser. Matadi* и *Salmonella enterica ser. Schwarzengrund* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Newport*, *Salmonella enterica ser. Poona*, *Salmonella enterica ser. Infantis*, *Salmonella enterica ser. Reading* и *Salmonella enterica ser. Rubislaw* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Rubislaw*, *Salmonella enterica ser. Freetown*, *Salmonella enterica ser. Kiambu*, *Salmonella enterica ser. Newport*, *Salmonella enterica ser. Poona* и *Salmonella enterica ser. Sandiego* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Minnesota*, *Salmonella enterica ser. Oranienburg*, *Salmonella enterica ser. Morehead* и *Salmonella enterica ser. Saphra* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Braenderup*, *Salmonella enterica ser. Freetown* и *Salmonella enterica ser. Abaetetuba* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Javiana*, *Salmonella enterica ser. Newport*, *Salmonella enterica ser. Poona* и *Salmonella enterica ser. Abaetetuba* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Oranienburg*, *Salmonella enterica ser. Matadi* и *Salmonella enterica ser. Saintpaul* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Poona*, *Salmonella enterica ser. Javiana* и *Salmonella enterica ser. Saintpaul* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Newport*, *Salmonella enterica ser. Javiana* и *Salmonella enterica ser. Denver* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Sandiego* и *Salmonella enterica ser. Miami* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica ser. Javiana* и

Salmonella enterica ser. *Saintpaul* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Matadi*, *Salmonella enterica* ser. *Rubislaw*, *Salmonella enterica* ser. *Saintpaul* и *Salmonella enterica* ser. *Poona* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Glostrup*, *Salmonella enterica* ser. *Oranienburg*, *Salmonella enterica* ser. *Gaminara* и *Salmonella enterica* ser. *Minnesota* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Infantis*, *Salmonella enterica* ser. *Saintpaul* и *Salmonella enterica* ser. *Newport* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Morehead*, *Salmonella enterica* ser. *Javiana*, *Salmonella enterica* ser. *Braenderup*, *Salmonella enterica* ser. *Saintpaul*, *Salmonella enterica* ser. *Kiambu* и *Salmonella enterica* ser. *Minnesota* в черен пипер от Бразилия; *Salmonella enterica* ser. *Morehead* и *Salmonella enterica* ser. *Rubislaw* в черен пипер също от Бразилия; **охратоксин А** в индийско орехче от Индонезия; **липса на входяща документация** за чили продукти от Индия и **наличие на неразрешен растителен екстракт** в зелен чай от Китай.

Ядки, продукти от ядки и семена – 37 нотификации: **афлатоксини** във фъстъци от Египет (5), от САЩ (3), от Боливия (2), от Индия (2) и от Южна Африка, в шамфъстък от Турция (5) и от Иран, в лешници от Турция (4) и от Азербайджан (3) и от Турция и в кашу от Того; *Salmonella* в сусам от Уганда и от Индия; **наличие на неразрешената субстанция карбоксин** в макови семки от Турция; **хлорпирифос** в сусам от Индия; **триклопир** в бланширани фъстъци от Бразилия; **халоксифоп** и **триклопир** във фъстъци от Бразилия; сусам от Индия, **без входяща документация**; **липса на здравен сертификат** на сусам от Уганда и *Salmonella spp.* в сусам от Индия.

Материали в контакт с храни – 9 нотификации: **сервизи от бамбук** и **меламин** от Китай (2); **миграция на първични ароматни амини** от кухненски прибори от Китай и от полиамиден продукт от Хонг Конг; **миграция на олово** от керамична чаша от Китай; **чинии** от Хонг Конг, **негодни за използване като материал в контакт с храни**; **неразрешено влагане на лигноцелулоза** в пластмасови прибори от Австралия; **неразрешено влагане на пшеница** в туристически пластмасови чаши от Китай и **неразрешено влагане на бамбук** в пластмасови кухненски прибори от Китай.

Зърнени и тестени изделия – 6 нотификации: **хлорпирифос** в преварен ориз басмати от Индия и в обикновен ориз също от Индия;

неправилен здравен сертификат за оризови кнедли от Китай; липса на план за мониторинг на остатъци (млечни продукти) за бисквити от Мароко; охратоксин А в детски зърнени блокчета от Обединеното кралство и наличие на мляко и яйца в композитен продукт от Парагвай.

Други хранителни продукти/смесени – 5 нотификации: опит за нелегален внос на различни хранителни продукти от Хондурас; липса на здравен сертификат за различни храни (бисквити, снаксове и сладкиши) от Турция; наличие на неразрешената нова храна екстракт от *Vaccinium erythrocarpum* от Китай; наличие на неразрешени части на растения в различни храни от Индия и наличие на хранителни продукти (бисквити с мляко и яйца) от Пакистан, за които няма план за мониторинг на остатъците.

Риба и рибни продукти – 4 нотификации: влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига на замразена риба тон от Франция (2); опаразитяване с *Anisakis* на замразена риба хек от Аржентина и неоторизиран търговски оператор (плавателен съд) и неправилен здравен сертификат за охладени рибни продукти от Мавритания.

Какао, какаови продукти, кафе и чай – 3 нотификации: ацетамиприд и ламбда-цихалотрин и наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос и толфенпирад в зелен чай от Китай; ламбда-цихалотрин и бифенил в чай от Китай и хлорпирифос в чай също от Китай.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: наличие на етиленов оксид в хранителни добавки от САЩ и глифозат и перхлорат в листа от моринга на прах от Индия.

Безалкохолни напитки – 2 нотификации: наличие на неразрешената нова хранителна съставка каму каму (*Murciaria dubia*) в чайове от Бразилия и високи нива на добавки в безалкохолни напитки от САЩ.

Сладкарски изделия – 2 нотификации: липса на план за мониторинг на остатъците (млечни продукти) за бисквити от Мароко и високи нива на Е 124 – Понсо 4R Кохинилово червено А и непълно етикетирание на близалки от Турция.

Главноноги и продукти от тях – 1 нотификация: неоторизиран кораб за улов на калмари от Китай.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: *Vibrio cholerae* в замразени скариди от Еквадор.

Мазнини и масла – 1 нотификация: наличие на неразрешените оцветители Судан 3 и Судан 4 в палмово масло от Гана.

Фуражни суровини – 1 нотификация: слънчогледов шрот от Украйна, заразен с плесени.

Мед и пчелно млечице – 1 нотификация: наличие на неразрешената субстанция матрин в акациев мед от Китай.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 1 нотификация: шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в замразено агнешко месо от Нова Зеландия.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: високи нива на *Escherichia coli* в крем от Босна и Херцеговина.

Натурални минерални води – 1 нотификация: неправилна здравна декларация за минерална вода от САЩ.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация: *Salmonella* в пилешко месо от Бразилия.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: недеклаиран алерген (соя) в юфка от Филипините.

През месец декември 2021 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Бразилия с 38 нотификации, следвана от Турция с 37 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 104 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 27 нотификации: хлорпирифос в грейпфрути от Турция (2), в чушки от Турция, в саподила (*Manilkara zapota*)(вид вечнозелено плодно дърво от Централна Америка) от Тайланд и в червени грейпфрути от Турция; хлорпирифос-метил в мандарини от Турция (2), в червени грейпфрути от Турция и в грейпфрути също от Турция; оксамил в боб от Мароко (2) и в краставици също от Мароко; пропиконазол в лимони от Аржентина, в грейпфрути от Южна Африка и в портокали от Аржентина; етефон в чушки от Испания и в грозде от Ливан; афлатоксини

в сушени смокини от Турция; **наличие на пестицидни остатъци** в зърна от аспержи от Индия; **наличие на неразрешените субстанции хлорпирифос и диклоран** в помело от Китай; **ометоат и диметоат** в нарове от Мароко; **циантранилипрол** в малини също от Мароко; **високи нива на сулфити** в сушени круши от Китай; **пропаргит и хлороталонил** в замразени ягоди от Египет; **охратоксин А** в хляб със смокини от Турция; **дитиокарбамати** в спанак от Испания и **ацетамиприд** в десертно грозде от Турция.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 20 нотификации: *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в охладено пилешко месо от Полша (3), в охладени пилешки гърди от Полша (2), охладени пилешки четвъртини от Полша, в месо от пилешки бутчета от Полша, от замразено пилешко месо от Полша, в пилешки гърди без кожа от Полша и в охладени пилешки крака също от Полша; *Salmonella spp.* в пушени гъши гърди от Германия, в пуешки трупове от Полша и в охладени пилешки гърди от Полша; *Salmonella enterica ser. Infantis* в пилешки гърди от Украйна и в охладени филета от пилешки гърди от Полша; *Salmonella enterica ser. Newport* в охладено пилешко месо от Полша и в пилешки филета също от Полша; охладено пилешко месо от Полша, **добито от животни за които не е изтекъл карентният период след прилагане на ветеринарно медицински препарати**; *Salmonella enterica ser. Derby* и *Salmonella enterica ser. Newport* в охладено пилешко месо от Полша и *Salmonella enterica ser. Agona* в маринован пуешки стек от Италия.

Риба и рибни продукти – 8 нотификации: **хистамин** в аншоа от Тунис, в замразена риба от Тайланд и в замразена скумрия от Китай; **живак** в каракуда от Мароко и във размразена вакуум пакетирана риба меч от Китай; **кадмий** в охладена риба тон от Шри Ланка; *Listeria monocytogenes* в мариновани филета от херинга от Полша и **високи нива на Е 300 – аскорбинова киселина** в размразена риба тон от Италия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 8 нотификации: **наличие на неразрешената нова хранителна съставка L-треонат** в хранителни добавки от САЩ (2); **комбинация от кофеин и синефрин** в хранителни добавки от САЩ (2); **наличие на новата храна зеолит** в хранителни добавки с неизвестен произход; **наличие на неразрешената нова хранителна съставка магнезиев L-треонат** в хранителна добавка от Обединеното кралство; **йохимбин** в хранителна

добавка с неизвестен произход и **наличие на етиленов оксид** в хранителна добавка от Франция.

Зърнени и тестени изделия – 6 нотификации: пропиконазол в преварен кафяв ориз от Обединеното кралство; трициклазол в ориз от Шри Ланка; безглутенов хляб от Германия, **заразен с плесени**; афлатоксини в ориз от Шри Ланка; тиаметоксам и трициклазол в ориз басмати от Индия и **наличие на остатъци от пестициди** в пшеничено брашно също от Индия.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 5 нотификации: **високи нива на *Escherichia coli*** в миди от Италия (2); *Salmonella* в охладени миди от Италия; *Salmonella spp.* в миди също от Италия и *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в замразени пастьоризирани миди от Турция.

Материали в контакт с храни – 5 нотификации: **неразрешено влагане на меламин и бамбукови фибри** в пластмасов комплект за хранене за деца с неизвестен произход; **неразрешено влагане на бамбукови фибри** в меламинов кухненски комплект от Китай; **неразрешено влагане на бамбук** в кухненски прибори от Обединеното кралство; **неразрешено влагане на бамбук и царевича** в меламинови кухненски прибори от Китай и **миграция на меламин** от бамбукова чаша от Китай.

Ядки, продукти от ядки и семена – 5 нотификации: афлатоксини в лешници от Турция и във фъстъци от Парагвай; хлорпирифос в семена от черен кимион от Индия; афлатоксини и охратоксин А в шамфъстък от Турция и хлорпирифос и хексаклорбензен в семена от Индия.

Ракообразни и продукти от тях – 3 нотификации: **високи нива на недеklarиран сулфит** в охладени приготвени скариди от Франция и в размразени скариди от Холандия и **наличие на чужди тела (стъклени фрагменти)** в белени мариновани скариди от Албания.

Билки и подправки – 3 нотификации: **наличие на първични ароматни въглеводороди** в гарам масала (микс от люти подправки) от Индия; **етиленов оксид** в куркума също от Индия и **антраквинон** в сушен кардамон от Виетнам.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в говеждо месо от Естония; *Listeria monocytogenes* в охладени колбаси от Полша и *Salmonella enterica ser. Derby* в говеждо месо тартар от Полша.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: *Listeria monocytogenes* в сирене от овче мляко с неизвестен произход и в сирене от Германия и наличие на хистамин в сирене чедър от сурово мляко от Ирландия.

Други хранителни продукти/смесени – 2 нотификации: високи нива на йод в салата от водорасли от Германия и наличие на етиленов оксид в хранителна добавка от Италия.

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация: наличие на кадмий в калмари от Индия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: високи нива на тетрахидроканабидиол (THC) в билков чай с конопени листа от Германия.

Комбинирани фуражи – 1 нотификация: наличие на ДНК от преживни животни във фураж за риба от Испания.

Сладкарски изделия – 1 нотификация: алфатоксини във фъстъчени сладки от Русия.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: фипронил в яйца от Малта.

Готови ястия и закуски – 1 нотификация: неточно етикетирание на юфка от Филипините.

През месец декември 2021 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната страна е Полша с 20 нотификации, следвана от Турция със 17 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 73 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Материали в контакт с храни – 17 нотификации: неразрешено влагане на бамбук в кухненски прибори от Китай, от Португалия, от Испания и от Холандия, в чаши с капак от Китай, в сервизи от Италия, в чаши с бамбукови влакна с неизвестен произход, в пластмасови материали в контакт с храни също с неизвестен произход, в меламинови прибори от Китай и в чаши от Германия; неразрешено влагане на бамбук и други растителни фибри в пластмасови кухненски прибори от Китай и от Германия;

неразрешено влагане на бамбукови фибри в меламинава купа от Китай; **неразрешено влагане на бамбук, царевича и меламин** в кухненски прибори от Китай; **миграция на олово и кадмий** от кухненска посуда също от Китай; **миграция на първични ароматни амини** във форми за мъфини от Турция и **неразрешено влагане на пластмаси и бамбук** в кутии за хляб от Полша.

Плодове и зеленчуци – 9 нотификации: **хлорпирифос и бупрофезин** в грейпфрут от Турция; **диметоат и ометоат** в чили от Камбоджа; **конфитюр с ягоди** от Австрия, **заразен с плесени; неправилно етикетиране и наличие на недеклаиран сулфит** в сушени смокини от Гърция; **хлорпирифос-метил** в грейпфрути от Турция; **хлопирифос** в грейпфрути също от Турция; **наличие на охратоксин А** в стафиди от Узбекистан; **имазалил** в портокали от Южна Африка и **влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига** на контейнер със замразени бобови продукти с неизвестен произход.

Зърнени и тестени изделия – 6 нотификации: **акриламид** в бисквити от спелта от Белгия; **наличие на неразрешената субстанция трициклазол** в преварен кафяв ориз от Гърция; **питка** от Обединеното кралство, **заразени с плесени и бургери и кифли за хот дог** от Полша, **също заразени с плесени; наличие на кумарин** в царевичен снакс също от Полша и ***Bacillus cereus*** в ечемичена трева на прах от Унгария.

Фуражни суровини – 6 нотификации: ***Salmonella enterica ser. Mbandaka*** в рапично къспе от Германия; **голямо количество на семена от амброзия (*Ambrosia spp.*)** в слънчогледови семки от Австрия; **полициклични ароматни въглеводороди** в сушена алфалфа от Франция; ***Salmonella enterica ser. Orion*** и ***Salmonella enterica ser. Senftenberg*** в рапично къспе от Германия; **чуждо тяло (парче стъкло)** във фураж за птици от Белгия и ***Salmonella enterica ser. Tennessee*** в рапично къспе от Чехия.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: ***Listeria monocytogenes*** в замразени свински уши от Полша; ***Salmonella*** в свинско месо от Германия; **наличие на живи насекоми** в колбаси от Франция; **шунка с влошени органолептични характеристики (кисел вкус)** от Холандия и **чужди тела (пластмасови частици)** в салам фует от Испания.

Сладкарски изделия – 3 нотификации: високи нива на оцветителя Е 133 – Брилянтново синьо FCF в макаронени сладки от Холандия; високи нива на оцветителите Е 102 – тартразин, Е 110 – Сънсет жълто FCF, Е 129 – Алура червено АС и Е 133 – Брилянтново синьо FCF в бонбони от Китай и високи нива на трансмастни киселини в млечни сладки от Украйна.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 3 нотификации: наличие на неразрешената нова хранителна съставка екстракт от конопени листа и стъбла в хранителни добавки от Полша; неразрешено облъчване на индийски женшен на прах от Индия и наличие на неразрешената нова хранителна съставка зеолит в хранителна добавка от Ирландия.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: наличие на охратоксин А в смес от смяно печено кафе от Италия и липса на етикетиране на бял шоколад от Белгия.

Комбинирани фуражи – 2 нотификации: наличие на ДНК от преживни животни в свински хемоглобин на прах от Холандия и в комбиниран фураж за риба от Литва.

Фуражни добавки – 2 нотификации: феноксиметилпеницилин в живи дрожди от Република Северна Македония и във фуражни добавки от Италия.

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: чужди тела (парчета фолио) в дълбоко замразена риба монах от Португалия и високи нива на бензоена и сорбинова киселина в сушена риба от Русия.

Хранителни добавки и ароматизанти – 2 нотификации: наличие на неразрешен генетично модифициран организъм в хранителен ензим от Китай и неразрешено наличие на чесън в микс от подправки от Австрия.

Билки и подправки – 2 нотификации: хлорпирифос и карбендазим в счукан джинджифил от Индия и наличие на хлорпирифос в къри на прах също от Индия.

Натурални минерални води – 2 нотификации: наличие на чужди тела в бутилирана минерална вода от Италия и **наличие на *Pseudomonas aeruginosa*** в алкална натурална минерална вода от България.

Храни за домашни любимци – 2 нотификации: *Salmonella enterica ser. Typhimurium* в сурова храна за домашни любимци от Холандия и *Salmonella spp.* в преработен животински протеин за храна на домашни любимци от Гърция.

Птиче месо и продукти от птиче месо – 2 нотификации: *Salmonella* в замразено патешко месо от Полша и *Salmonella spp.* в замразени пилешки бутчета без кожа също от Полша.

Други хранителни продукти/смесени – 2 нотификации: високи нива на охратоксин А в сироп от фурми от Белгия и наличие на неразрешената субстанция матрин във фурми от Франция.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 1 нотификация: липса на проследяемост на партида от миди от Испания.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: наличие на препарата доксициклин в яйца от Белгия.

Сладоледи и десерти – 1 нотификация: изтегляне от пазара на сладоледи от Финландия, поради наличие на етиленов оксид.

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация: погрешен срок на годност на етикета на сирене с див лук от Холандия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: наличие на неразрешената нова хранителна съставка цветовете от коноп в безалкохолни напитки от Италия.

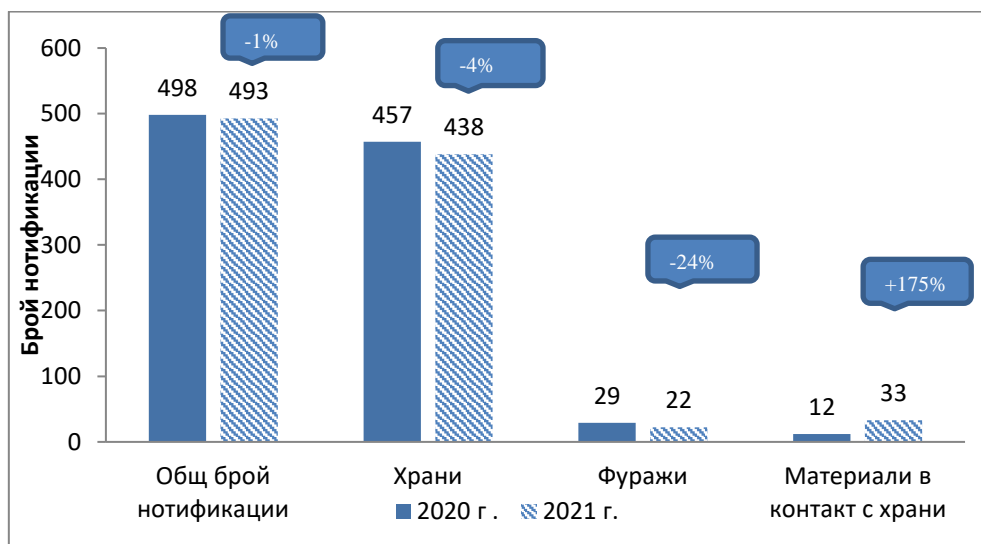
Ядки, продукти от ядки и семена – 1 нотификация: диметоат в семена от билката ажгон (*Trachyspermum ammi*) от Индия.

През месец декември 2021 г., при нотификациите за проследяване най-често нотифицираната страна е Китай с 9 нотификации, следвана от Полша със 7 нотификации. България е нотифицирана веднъж.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през предходната година общо и по групи за **м. декември 2020 г.** и **м. декември 2021 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Наблюдава се **спад** при общия брой нотификации с 1%, при храните с 4% и при фуражите с 24%. **Повишение** се наблюдава само при материалите в контакт с храни със 175%.

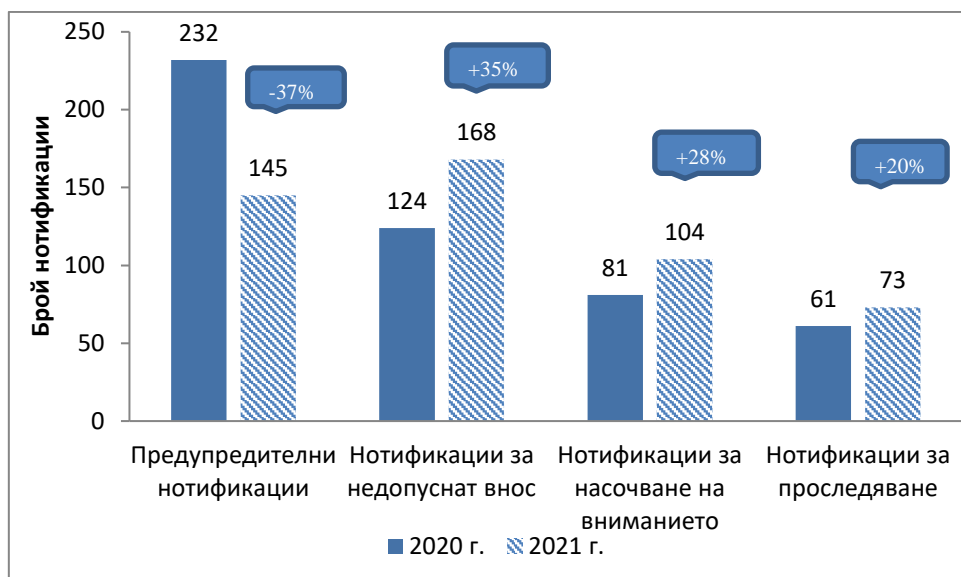
За месец декември 2021 г. се наблюдава ясна тенденция на спад при всички типове нотификации с изключение на материалите в контакт с храни, където има повишение.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. декември 2020 г. и м. декември 2021 г.

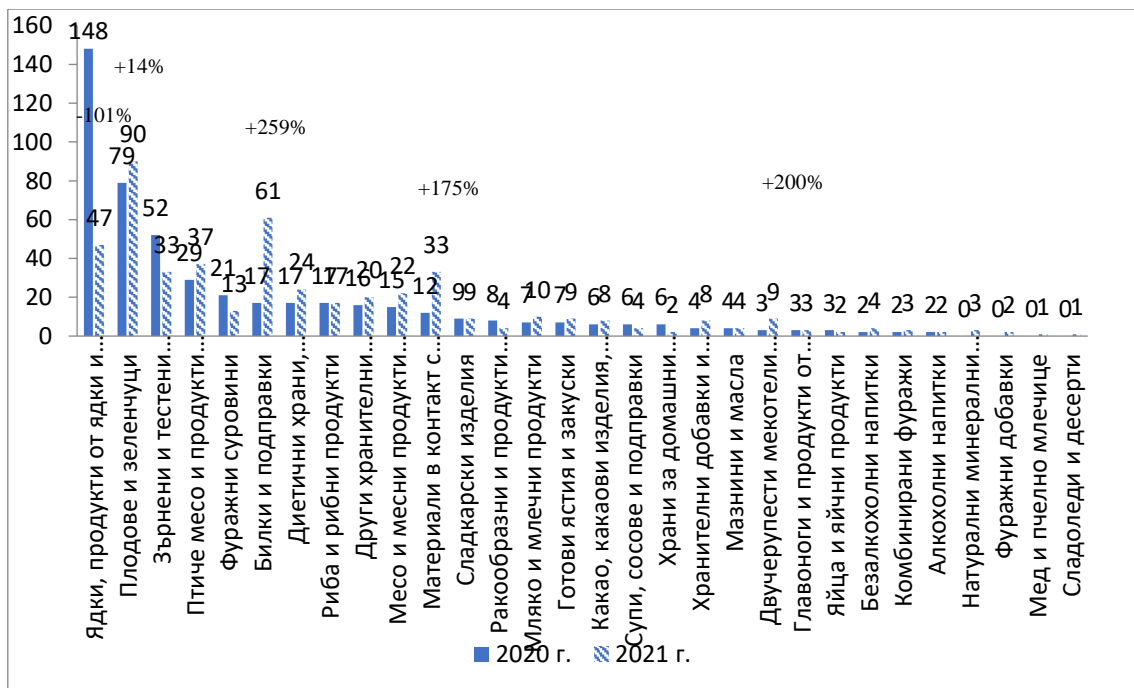
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по **вид**. При предупредителните нотификации се наблюдава **спад** с 37%. **Повишение** се наблюдава при: нотификациите за недопуснат внос с 35%, при нотификациите за насочване на вниманието с 28% и при нотификациите за проследяване с 20%.

През месец декември 2021 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение с изключение на предупредителните нотификации, където има спад.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

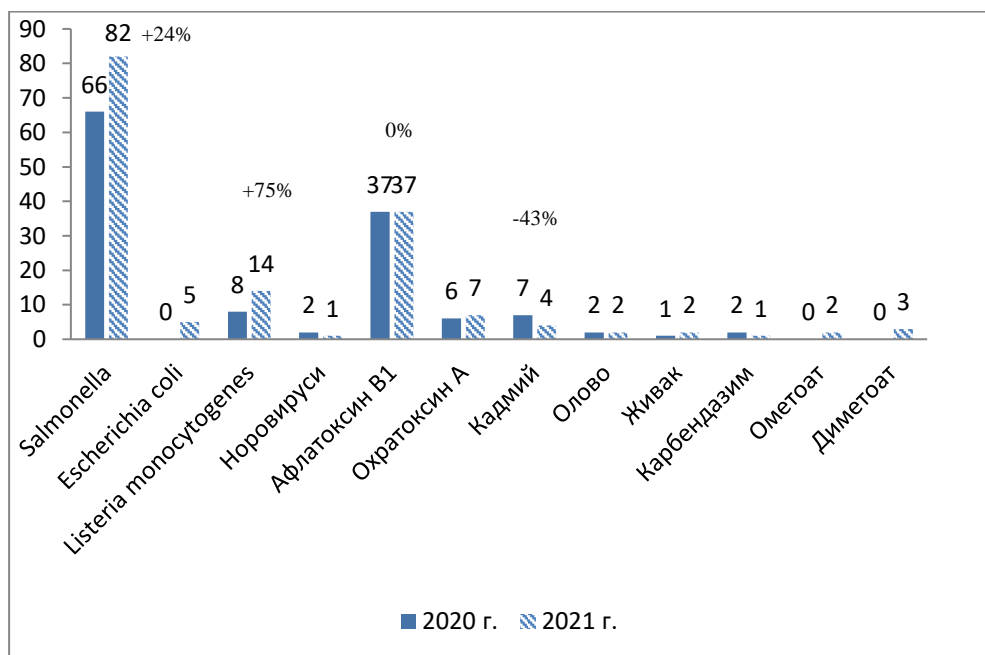
На фиг. 4 са съпоставени данните за месец декември 2020 г. и м. декември 2021 г. според категориите продукти. Спад се наблюдава само при „Ядки, продукти от ядки и семена“ със 101%. **Повишение** се наблюдава: при „Плодове и зеленчуци“ с 14%, при „Билки и подправки“ с 259%, при „Материали в контакт с храни“ със 175% и при „Двучерупчести мекотели и продукти от тях“ с 200%.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците декември 2020 г. и декември 2021 г., се наблюдава ясна тенденция на повишение при плодовете и зеленчуците, билките, материалите в контакт с храните и двучерупчестите мекотели. Спад се наблюдава само при ядките.

На *фиг. 5* са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец **декември 2020 г.** и **м. декември 2021 г.** При патогенните микроорганизми се наблюдава **повишение** като при *Salmonella* достига 24%, а при *Listeria monocytogenes* със 175%. При микотоксините не се наблюдава **осезаема разлика** като при афлатоксин В1 достига 0%. При тежките метали се наблюдават **ниски нива** като при кадмия се наблюдава спад с 43%. При пестицидите се наблюдава **слабо повишение**.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците декември 2020 г. и декември 2021 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при патогенните микроорганизми, пестицидите и отчасти микотоксините. При тежките метали се наблюдават ниски нива и лек спад.

Приложение

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи.

*Горепосочената информация ще бъде публикувана на
електронната страница на ЦОРХВ*

https://corhv.government.bg/?cat=89&news_id=1388

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис

младши експерт в Дирекция КРОКЦ

21.01.2022 г.

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056